ECLI:LV:AT:2022:0621.A420266320.14.L
Lieta Nr. A420266320, SKA-843/2022
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2022.gada 21.jūnijā

[1] Senātā saņemta pieteicējas SIA „PB17A" kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 6.aprīļa spriedumu, ar kuru noraidīts pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu konstatēta žoga patvaļīga būvniecība nekustamajā īpašumā /adrese/, Rīgā, un tās veicējiem tiktu uzdots novērst patvaļīgās būvniecības sekas, un par procesuālā pārkāpuma konstatēšanu Rīgas pilsētas būvvaldes rīcībā, nenosūtot pieteicējai būvvaldes 2020.gada 7.maija atzinumu par būves pārbaudi.

[2] Apgabaltiesa konstatēja, ka strīdus nekustamajā īpašumā ir uzbūvēts žogs. Tomēr žogi ir tādi objekti, kuru būvniecībai saskaņā ar Ministru kabineta 2017.gada 9.maija noteikumu Nr. 253 „Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi" (turpmāk – Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi) 6.3.4.apakšpunktu būvniecības ieceres dokumentāciju ir nepieciešams izstrādāt vienīgi tad, ja tie skar publisko ārtelpu. Tā kā konkrētajā gadījumā žoga būvniecība nav skārusi publisko ārtelpu, tiesa atzina, ka šādai būvniecībai nav vajadzīgs būvvaldes saskaņojums un tātad nav pamata būvdarbus kvalificēt kā patvaļīgu būvniecību.

Pieteicēja kasācijas sūdzībā iebilst šādai tiesību normu interpretācijai. Tomēr senatoru kolēģija norāda, ka minētās tiesību normas piemērošanā ir izveidojusies Senāta judikatūra un pārsūdzētais spriedums tai atbilst (sk. *Senāta 2021.gada 24.septembra spriedumu lietā Nr. SKA-365/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0924.A420286717.18.S) , 2020.gada 4.novembra spriedumu lietā Nr. SKA-412/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1104.A420211517.16.S), kā arī 2021.gada 2.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-362/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0702.A420171418.12.S) 12.punktu*).

[3] Pieteicēja kasācijas sūdzībā uzsver, ka žogi saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr. 500 „Vispārīgie būvnoteikumi" 1.pielikumu ir uzskatāmi par I grupas inženierbūvēm, tāpēc to būvniecībai, kā jebkuru citu būvju būvniecībai, ir jābūt pakļautai būvvaldes uzraudzībai.

Senatoru kolēģija norāda, ka normatīvajos aktos ietvertās tiesību normas ir interpretējamas un piemērojamas to savstarpējā kopsakarā, nevis atrauti viena no otras. Senāts jau iepriekš ir atzinis: ievērojot to, ka žogi ir uzskatāmi par I grupas inženierbūvēm, lai izvērtētu, vai žogu būvniecībai ir nepieciešams būvvaldē iesniegt būvniecības ieceres dokumentāciju, ir jāaplūko Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumu normas. Tas tā ir tādēļ, ka tieši minētie noteikumi regulē inženierbūvju būvniecības procesa kārtību, kā arī inženierbūvju būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus un to saturu (*Senāta 2021.gada 24.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-365/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0924.A420286717.18.S) 8.punkts*).

Kā pamatoti atzinusi apgabaltiesa, Ministru kabinets Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumu 6.3.4.apakšpunktā, ievērojot normā uzskaitīto objektu, tostarp žogu, raksturu, ir izšķīries attiecīgo objektu izveidošanu (būvniecību), ciktāl tā tiek veikta privātpersonu īpašumu robežās un neskar publisko ārtelpu, nepakļaut publiskās varas īstenotāju – būvniecības procesu kontrolējošo iestāžu – uzraudzībai. Proti, ievērojot to, ka normā uzskaitītie objekti (soliņi, celiņi, atsevišķas laternas un apgaismes ķermeņi, velosipēdu statīvi, žogi, u.c.) ir tādi, kuri parasti salīdzinoši maz ietekmē cilvēku drošību un apkārtējo vidi, Ministru kabinets ir noteicis, ka tie nesasniedz tādu nozīmīgumu, lai šo objektu būvniecībai būtu nepieciešama publiskās varas īstenotāju atļauja (sk. arī *Senāta 2021.gada 24.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-365/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0924.A420286717.18.S) 9. un 11.punktu, 2021.gada 2.jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-362/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0702.A420171418.12.S) 12.punktu*).

Līdz ar to pieteicējas uzskats, ka tikai tādēļ vien, ka žogi ir kvalificējami kā I grupas inženierbūves, to būvniecība vienmēr būtu jāuzrauga būvvaldei, ir kļūdains.

[4] Pieteicēja uzskata, ka konkrētajā gadījumā Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumu 6.3.4.apakšpunkta piemērošanā nozīme ir tam, ka žoga būvniecību ir veikusi persona, kura nav strīdus nekustamā īpašuma kopīpašnieks.

Senatoru kolēģija nepiekrīt, ka minētais apstāklis būtu uzskatāms par tādu, kura dēļ žoga būvniecības uzraudzība tomēr būtu jāveic būvvaldei kā publiskās varas īstenotājai. Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumu 6.3.4.apakšpunkts citstarp paredz, ka normā uzskaitīto objektu, tostarp žoga, būvniecība (ja normatīvajos aktos par saskaņojuma nepieciešamību nav noteikts citādi) ir jāsaskaņo ar zemesgabala īpašnieku, būves īpašnieku vai, ja tāda nav, tad ar zemes gabala vai būves tiesisko valdītāju un trešajām personām, kuru tiesības tiek skartas. Tomēr Senāts jau iepriekš ir atzinis, ka norāde par būvdarbu saskaņojuma nepieciešamību minētajā normā ir saprotama vien kā atgādinājums: tas, ka normā norādītie objekti ir būvējami bez publiskās varas īstenotāju saskaņojuma saņemšanas, nemaina to, ka, tos būvējot, ir jāievēro citi normatīvie akti, piemēram, par personu sasvstarpējām civiltiesiskajām attiecībām (*Senāta 2021.gada 24.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-365/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0924.A420286717.18.S) 11.punkts*). Līdz ar to, ja pieteicēja uzskata, ka persona, kura ir uzbūvējusi žogu, veicot šādu darbību, ir pārkāpusi normatīvo aktu prasības, šāds strīds ir risināms civilprocesuālā kārtībā.

[5] Pieteicēja pārmet tiesai, ka tā ir piemērojusi tiesību normas, kas vēl nebija spēkā laikā, kad pieteicēja vērsās iestādē, bet stājās spēkā tiesvedības laikā.

Senatoru kolēģija paskaidro, ka prasījuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu gadījumā tiesai ir jāpiemēro tās tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas laikā (piemēram, *Senāta 2007.gada 8.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-431/2007 (A42351305) 14.punkts un tajā norādītā tiesību doktrīna*). Līdz ar to tiesas pieļauti pārkāpumi, piemērojot tiesību normas, kas stājās spēkā jau tiesvedības laikā, nav saskatāmi.

[6] Pieteicēja arī norāda, ka nepiekrīt tiesas secinājumiem par to, ka konkrētā žoga būvniecība neskar publisko ārtelpu. Šajā sakarā pieteicēja ir

uzsvērusi, ka žogs atrodas Rīgas vēsturiskā centra teritorijā un ir izvietots starp diviem nekustamajiem īpašumiem.

Apgabaltiesa, vērtējot, vai konkrētais žogs skar publisko ārtelpu, ir ņēmusi vērā apstākli, ka tas ir izvietots starp diviem nekustamajiem īpašumiem. Tomēr ar žoga izvietojuma saistīto apstākļu novērtējuma rezultātā tiesa secināja, ka žoga atrašanās vieta nav uzskatāma par publiskai lietošanai nodotu ārtelpu, jo faktiski veido dzīvojamo māju iekšpagalma teritoriju. Kasācijas sūdzībā nav norādīts neviens arguments, kādēļ minētais tiesas vērtējums būtu uzskatāms par nepareizu. Tāpat pieteicēja nav paskaidrojusi, kādēļ tiesai pie citādiem secinājumiem par žoga atrašanās vietu vajadzēja nonākt tāpēc, ka žoga atrašanās vieta ietilpst Rīgas vēsturiskā centra teritorijā. Līdz ar to minētie pieteicējas apsvērumi nevar būt pamats lietas izskatīšanai kasācijas kārtībā.

[7] Apgabaltiesa spriedumā arī atzina, ka nav konstatējams būvvaldes pieļauts procesuāls pārkāpums, pieteicējai nenosūtot būvinspektora 2020.gada 7.maija atzinumu par būves pārbaudi, bet pieteicēju par attiecīgo atzinumu informējot vienīgi ar būvvaldes 15.maija vēstuli. Minētais tiesas secinājums pamatots ar to, ka attiecīgais atzinums ir sastādīts pēc būvinspektora veiktās strīdus nekustamā īpašuma apsekošanas, kurā netika konstatēta patvaļīga būvniecība. Līdz ar to atzinums ir uzskatāms par starplēmumu, kas pats par sevi nerada tiesiskas sekas. Minētais attiecīgi nozīmē, ka atzinums pieteicējai nebija jāpaziņo Administratīvā procesa likuma 70.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā, jo šī kārtība attiecas vienīgi uz administratīvā akta paziņošanu.

Pieteicēja kasācijas sūdzībā iebilst minētajiem tiesas secinājumiem, norādot, ka lietā ar līdzīgiem apstākļiem Administratīvā rajona tiesa un Administratīvā apgabaltiesa būvinspektora veiktās nekustamā īpašuma apsekošanas rezultātā sastādīto atzinumu bija atzinusi par administratīvo aktu.

Senatoru kolēģija atzīst, ka minētie pieteicējas apsvērumi nav pietiekams pamats atzīt, ka apgabaltiesas secinājums ir kļūdains. Senāta praksē jau iepriekš ir konsekventi atzīts, ka parasti būvinspektora atzinums saistībā ar patvaļīgiem būvdarbiem ir starplēmums, kam nav galīgā noregulējuma rakstura (piemēram, *Senāta 2016.gada 16.septembra lēmuma lietā Nr. SKA-1245/2016 (A420250115) 8.punkts, 2017.gada 10.aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-956/2017 9.punkts*). Pieteicēja nav norādījusi nevienu argumentu, kādēļ būtu uzskatāms, ka konkrētais atzinums ir tāds, kas pieteicējai tomēr rada tiesiskas sekas. Arī tas, ka citā lietā zemāku instanču tiesas ir izdarījušas atšķirīgus secinājumus par būvinspektora atzinuma tiesisko dabu, pats par sevi nenozīmē, ka konkrētais atzinums būtu vērtējams kā tāds, kam ir galīgā noregulējuma raksturs.

[8] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija secina, ka apgabaltiesas spriedums atbilst judikatūrai un kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par sprieduma tiesiskumu. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšanai nav pamata, un tiesvedība lietā ir noslēgusies.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 1. un 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „PB17A" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2022.gada 6.aprīļa spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Višķere Senatore Dz. Amerika Senatore A. Kovaļevska